

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SINIR OLAY VE
UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNE DAİR SÖZLEŞME
VE İLGİLİ PROTOKOLLERİN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 9.4.2000 Sayı: 24015)

Kanun No
4553

Kabul Tarihi
4.4.2000

MADDE 1. – 5 Mayıs 1997 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme” ve Sözleşmeye ait ek 1 ve 2 numaralı Protokoller ile “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-Azerbaycan Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askerî Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokol”un onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA
SINIR OLAY VE UYUŞMAZLIKLARININ
ÇÖZÜMÜNE DAİR
SÖZLEŞME**

Aşağıda “Taraflar” olarak anılacak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti;

Uluslarının sarsılmaz dostluk bağlarından güç alarak,

Uluslararası hukukun temelini oluşturan ülke bütünlüğüne saygı, sınırların dokunulmazlığı, kuvvete ve kuvvet kullanma tehdidine başvurmama, içişlerine karışmama ilkelerinin, devletler arasındaki ilişkilerin vazgeçilmez temelini oluşturduğunu teyiden vurgulayarak,

Birleşmiş Milletler Andlaşması ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilâtı çerçevesinde kabul edilmiş bulunan belgelerden kaynaklanan yükümlülüklerini teyid ederek,

9 Şubat 1994 tarihinde Ankara’da imzalanan Dostluğun ve Çok Yönlü İşbirliğinin Geliştirilmesine İlişkin Anlaşma ile Sınıra İlişkin Konuların Düzenlenmesi Hakkında Protokol ve 4 Ekim 1994 tarihinde Ankara’da imzalanan İşbirliği Anlaşmasına dayanarak,

İki dost ve komşu ülke olarak yer aldıkları bölgede, aralarındaki ilişkilerin barış ve istikrara yönelik olarak geliştirilmesi ve ortak sınırın bir barış ve işbirliği hattı olması kararlılığı ile

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

MADDE 1

Bu Sözleşmenin amacı Taraflar arasında çıkacak sınır olay ve anlaşmazlıklarının araştırılması ve çözümlenmesinde uygulanacak faaliyetlere ilişkin esas ve usulleri belirlemek ve icra etmektir.

Bu Sözleşme yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda uygulanacak faaliyetlere ilişkin esas ve usulleri kapsamaktadır.

MADDE 2

Taraflar ortak sınırın her iki tarafında 25 km.lik bir alan içinde cereyan eden ve işbu Sözleşmenin konusu olan “Sınır Olay ve Anlaşmazlıkları” tâbirinden şunları anlarlar :

- a) Sınır karakollarına, nöbetçilere, sınır işaretlerine, diğer Taraf halkına ve arazisine karşı hedef gözetmeksizin her türlü silahla ateş açılması;
- b) Taraflardan birinin arazisinde oturan kimseler tarafından diğer Taraf arazisinde oturan kimselere karşı gerçekleştirilen öldürme, yaralama veya diğer tecavüzi fiiller;
- c) Bir veya birçok kişi tarafından sınırın işbu Sözleşmeye aykırı olarak izinsiz geçilmesi,
- d) Sınır bölgesinin emniyet ve asayişine veya diğer Tarafın menfaatlerine hâlel getirecek veya sözkonusu bölge halkını tahrik edecek mahiyette hazırlıklar ile teşebbüsler veya özellikle sınırın izinsiz geçilmesi için yardım ve himaye ve Taraflardan birinin halkını diğer Taraf arazisine göçe teşvik;
- e) Hava araçlarının (uçak, helikopter v.b.) sınırı ihlâl etmesi;
- f) Sınır muhafızlarının, diğer memurların veya özel şahısların silahlı veya silahsız olarak sınırı yanlışlıkla, geçmeleri;
- g) Gerekli müsaade olmadan ve iki ülke arasında geçerli bulunan Sözleşmeye aykırı olarak diğer Taraf arazisine ehli hayvanların ve sürülerin geçmesi veya geçirilmesi;
- h) Mahallî sınır makamları ve muhafızları tarafından diğer Taraf arazisine, oranın kanunlarına uygun şekilde müsaade alınmadan herhangi bir kimsenin sokulması;
- i) Sınır işaretleri ile sulama kanalları tesisatı dahil, sınır tesisatının ve sınırı teşkil eden nehir yataklarının sınır muhafızları veya mahallî ahali tarafından yerlerinin değiştirilmesi ve bozulması;

j) Bir Tarafın arazisi üzerindeki malların diğerk Taraf arazisinde oturan şahıslar tarafından çalınması, yağma edilmesi veya kasten veya kasti olmayarak tahribi ve bozulması;

k) İşbu Sözleşmenin uygulanmasında iki Taraf arasında ortaya çıkabilecek diğerk olay ve anlaşmazlıklar.

MADDE 3

İşbu Sözleşmede öngörülen olay ve anlaşmazlıklar Tarafların aşağıdaki makamları tarafından incelenecek ve çözümlenecektir.

Türkiye Cumhuriyeti tarafından :

Birinci Derece Sınır Makamları : Kaymakamlar

İkinci Derece Sınır Makamları : Valiler

Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından :

Birinci Derece Sınır Makamları : Sınır Komiser Muavinleri

İkinci Derece Sınır Makamları : Sınır Komiserleri

Taraflar saptadıkları 1 inci ve 2 nci derece sınır makamlarının ad, soyad ve unvanlarını ve zaman içinde meydana gelecek değişiklikleri diplomatik yoldan birbirlerine bildirirler.

Türkiye Cumhuriyeti tarafından atanacak sınır makamları Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından atanacak sınır makamları ise Azerbaycan Cumhuriyeti vatandaşı olacaklardır.

MADDE 4

Birinci ve İkinci derece sınır makamları, görev alanları ve buluşma noktaları bu Sözleşmeye ek bir Protokol ile belirlenecektir.

Taraflar bu Protokolde gerekli gördükleri değişiklikleri müştereken yaparlar.

MADDE 5

3 üncü maddede belirtilen sınır makamlarında görevli yetkili personelin değişmesi durumunda mesainin aksamadan devam etmesine dikkat edilecektir.

MADDE 6

İşbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra birinci derece sınır makamları yapacakları ilk toplantıda sınırda kişilerin iade edileceği, hayvanlarla eşyaların geri verileceği ve hudut makamlarının faaliyetlerine ait haberleşmenin teati olunacağı sınır geçit ve kontrol noktalarını birlikte tâyin ederler.

MADDE 7

1 inci derece sınır makamları cereyan eden bir sınır olayı veya anlaşmazlığı karşısında Taraflardan birinin talebi üzerine geçerli bir mazeret olmadığı takdirde ivedilikle toplanırlar.

Daveti gerektiren bir sınır olay veya anlaşmazlığı olmasa dahi 1 inci derece sınır makamları her iki ayda bir; ikinci derece sınır makamları ise dört ayda bir düzenli olarak toplanırlar.

Tarafların mülakat talepleri belirttikleri süre içinde cevaplandırılır.

Birinci ve ikinci derece sınır makamlarının toplantılarına her iki Taraftan birer sekreter ve gerekli sayıda danışman katılabilir.

MADDE 8

Sınır makamları arasındaki toplantılar işbu Sözleşmenin 4 üncü maddesinde belirtilen buluşma noktalarında sırayla Tarafların arazisi üzerinde yapılır.

MADDE 9

Tarafların 1 inci veya 2 nci derece sınır makamları ile beraberindekiler sınır olay ve anlaşmazlıklarını görüşmek üzere sınırı resmî elbiseleri ile ve silahlı geçebilirler. Bu münasebetle karşı Tarafa geçecek görevlilerin geçiş işlemleri mümkün olan en kısa süre içinde yapılır.

Birinci ve ikinci derece sınır makamları ile sekreter ve danışmanlara verilecek geçiş izinleri gösterilen süre içinde ve aşağıdaki şartlar çerçevesinde geçerlidir :

a) Sınırdan her geçiş ve bu Sözleşmenin 6 ncı maddesinde işaret edilen geçit ve kontrol noktalarından gerçekleştirilir.

b) Sınırdan geçme günü ve saati acil durumlar dışında en az 24 saat öncesinden diğer Tarafa bildirilir. Kabul eden Taraf temsilci ile gelen heyeti hudutta karşılar.

MADDE 10

Tarafların 1 inci ve 2 nci derece sınır makamları ile beraberlerindeki sekreter ve danışmanlar işbu Sözleşme hükümlerini uygulamak için karşı Taraf toprakları üzerinde buldukları sırada dokunulmazlık hakkında yararlanırlar. Beraberlerindeki eşya ve araçları tekrar geri götürmek kaydı ile diğer Tarafa gümrüksüz olarak serbestçe geçirme hakkını haizdirler.

MADDE 11

Sınır makamları arasında önceden varılacak mutabakat üzerine, 1 inci veya 2 nci derece sınır makamlarının toplantılarında veya 18 inci maddede öngörülen ortak soruşturmada hazır bulunacak zarar gören kişiler, şahitler ve bilirkişi heyeti mensupları, taraf oldukları sınır makamlarınca verilecek izin belgeleri ile sınırı geçebilirler. Bu izin belgelerinin geçerlilik süresi 24 saat ile sınırlıdır.

MADDE 12

Tarafların sınır makamları silahlı veya silahsız olarak bir veya birçok kimse tarafından diğer Taraf toprağında yapılacak terör eylemleri ve diğer yasadışı eylemlerin hazırlıklarına mani olmak ve bu kişi veya kişilerin sınırı geçmesini önlemek için gereken önlemleri alacaklar ve bundan diğer Taraf sınır makamlarına bilgi vereceklerdir.

Taraflardan herbirinin Sınır Bölgesinde, bu maddenin birinci paragrafında açıklanan eylemleri gerçekleştiren ve hakkında o mahalde adli takibata başlanan kişi veya kişilerin bulunduğu ya da ikamet ettiği tespit edildiği takdirde, diğer Tarafın sınır makamının talebi ile talep eden Taraf uyuşundaki kişi ya da kişilerin Sınır Bölgesi dahilinde yakalanması durumunda, talep edilen Taraf sınır makamları bunların teslimi için gerekli tedbirleri alırlar. Bu kabil taleplerde asıl olan; suç sayılan eylemi gerçekleştirenin, talep eden Taraf Sınır Bölgesinde bu suçu işlemesi ve Karşı Taraf Sınır Bölgesinde yakalanmasıdır. Bu şartlardan biri gerçekleşmediği takdirde, konu Taraflar arasında, yürürlükteki suçluların iadesi usulüne göre çözümlenir.

Takip edilen kişilerin, bir Tarafın toprağından diğer Tarafın toprağına geçebilmesi ihtimali mevcut olduğu takdirde takip eden Tarafın sınır makamı diğer Tarafın sınır makamına bilgi vererek bu kişilerin yakalanmasına yardımda bulunacaktır.

Taraflar aralarında kaçakçılığın önlenmesine yönelik bir Anlaşma imzalanıncaya kadar kaçakçılıkla ve özellikle uyuşturucu madde, silah ve nükleer silah yapımında kullanılan maddeler kaçakçılığı ile mücadele için gereken tüm önlemleri alacaklardır.

MADDE 13

Tarafların sınır makamları ülkelerinde yürürlükte bulunan yasalara ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak bulaşıcı insan ve hayvan hastalıklarıyla tarım bitkilerine musallat olan ziraat parazitlerin diğer Taraf toprağına bulaşmaması için yetkili makamları aracılığı ile önlemler alacaklardır. Toprakları üzerinde bulaşıcı hastalık başgösteren, tarım bitkileri parazit haşerelerin etkisinde kalan Taraf sınır makamlarına bu gelişmelerden bilgi verecektir.

Bu Sözleşme hükümlerine uygun olarak iadesi gereken hayvanlar arasında bir bulaşıcı hastalıktan şüphe edildiği zaman Tarafların veteriner kuruluşlarınca gereken önlemler alınacaktır.

MADDE 14

Tarafların sınır makamları av veya talim amacıyla sınırın her iki tarafında diğer Taraf toprağı yönünde ateş açılmasına engel olacaklardır.

Silahını bilerek veya bilmeyerek diğer Taraf toprağına doğru kullanan kişi veya kişiler bu fiilin işlendiği yer kanunlarına göre işleme tâbi tutulacaklardır.

MADDE 15

Tarafların sınır makamları hududu yanlışlıkla geçtiği tespit edilen kişi veya kişileri karşı Taraf sınır makamlarına veya onların göstereceği yetkiliye teslim ederler.

MADDE 16

Taraflardan birinin askerî makamlarına ait olup tesadüfen veya kasten sınırın öte tarafına geçirilmiş veya beraberinde götürülmüş her nev'i eşya ait olduğu Tarafa aynen iade olunacaktır.

Bu eşyaların iadesi, Tarafların yetkili sınır makamları tarafından teşhis ve tespit edilmesini müteakip hemen gerçekleştirilecektir.

MADDE 17

Adli soruşturmaya konu olmayan sınır ötesine geçirilmiş malların iadesine ilişkin bir sınır anlaşmazlığı durumunda Tarafların hudut makamlarınca verilen uzlaştırıcı mahiyetteki kararlar kesindir.

Bu doğrultuda, diğer Taraf toprağına tesadüfen veya hırsızlık, gasp ya da başka yasadışı bir eylem sonucu geçmiş ya da geçirilmiş bulunan ehli hayvan ve sürüler ile sair mallar sahiplerine teslim edilmek üzere bunların ait olduğu Taraf hudut makamlarına iade edilecektir.

Bu malların sınır ötesine geçirilmesinin, bizzat malın sahibi veya bilgisi dahilinde bir başkası tarafından yapıldığı tespit edildiği ve bu hususta malların yakalandığı Taraf hudut makamlarınca yeterli delil elde edildiği takdirde, yakalanan mallar ve bunları sınır ötesine geçiren kişi kaçakçılık mevzuatına göre adli makamlar önüne çıkartılır. Bu aşamadan sonra, karşı Taraf hak sahibi olduğunu iddia eden kişiye, davanın görüldüğü yargı makamında müdahil olarak davaya katılımı için sınır makamları gerekli kolaylıkları sağlarlar.

Ehli hayvan ve sürüler ile diğer malların öngörülmeven sebepler neticesi tamamen veya kısmen iadesi mümkün olmadığı ve/veya bunların hudut mntıkasından geçerken vermiş oldukları zararların giderilmesi gerektiği takdirde ve maddî zarara konu diğer tüm hallerde Tarafların hudut makamları, zararları ve tazminatı belirlemek amacıyla toplanarak karar birliğine varırlar. Tazmin edilecek zararlar ödemeye yükümlü Tarafın sınır makamınca gecikmeksizin sağlanacaktır.

MADDE 18

İşbu Sözleşmede öngörülen olaylarla anlaşmazlıkların çözümünü kolaylaştırmak için Tarafların 1 inci derece sınır makamları gerektiğinde, her bir olay için ayrı ayrı olmak üzere ve daha önceden alınmış mutabakat çerçevesinde sınır olay ve anlaşmazlıklarının ortak tahkikatına girişebilirler. Bu tahkikat aşağıdaki şartlar altında gerçekleştirilir.

a) Tahkikatın cereyan edeceği Tarafın 1 inci derece sınır makamı ortak tahkikatı yönetir.

b) Bu tahkikat genel olarak Sözleşmenin 6 ncı maddesinde belirtilen buluşma noktalarında gerçekleştirilir.

c) Eğer olay veya anlaşmazlık sınır hattının her iki tarafında 3'er kilometrelik bir bölge içinde meydana gelmiş ise 1 inci derece sınır makamları beraberce olay veya anlaşmazlık mahalline kadar gidebilirler ve gerekirse beraberlerinde bilirkişi, şahit ve zarar gören kişi veya kişileri de götürebilirler. Bu alan dışında kalan bölgelerde ortak tahkikat yapılamaz.

MADDE 19

1 inci ve 2 nci derece sınır makamlarının her toplantısında oturumun kısa bir tutanağı hazırlanacaktır. Bu tutanakta oturumun cereyanı ve alınan kararlar gösterilecektir. Bu tutanak birbirinin aynı iki nüsha halinde ve her ikisi de Tarafların resmî dillerinde yazılmış olarak düzenlenecektir. Alınacak Kararlar :

a) 1 inci derece sınır makamlarının toplantısında Türkiye tarafından Kaymakam; Azerbaycan tarafından Sınır Komiser Muavininin imzalanmasından sonra,

b) 2 nci derece sınır makamlarının toplantısında Türkiye tarafından Vali; Azerbaycan tarafından Sınır komiserinin imzasından sonra, kesinlik kazanacaktır.

MADDE 20

1 inci ve 2 nci derece sınır makamlarının hudut olay ve anlaşmazlıklarının çözümünde anlaşamadıkları konular Taraflarca oluşturulacak Ortak Sınır Komisyonu tarafından ele alınır.

Ortak Sınır Komisyonunun teşkili, toplantı yeri ve zamanı Taraflar arasında diplomatik kanaldan müştereken kararlaştırılır.

MADDE 21

Taraflardan herbiri işbu Sözleşmede öngörülen amaçlar için kendi toprağına gelen karşı Taraf sınır makamlarına gereken yardımı yapacak, özellikle nakil, ikamet ve kendi ülkelerindeki yetkili makamları ile bağlantı yapabilecekleri vasıtalarından yararlanmalarını sağlayacaktır.

MADDE 22

Taraflardan herbiri kendi sınır makamları için gereken harcamaları karşılar.

MADDE 23

İşbu Sözleşme Taraflarca imzalandıktan sonra iki tarafın hukukî mevzuatlarına uygun olarak onaylanacaktır.

Sözleşme, onaylandığına dair Nota'ların teati edildiğı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 24

Bu Sözleşmenin yürürlük süresi 5 yıldır. Taraflardan biri Sözleşme süresinin bitiminden 30 gün önce sona erdirmeye bildiriminde bulunmadığı takdirde 1'er yıl süreyle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

MADDE 25

Taraflardan herbiri gerektiğinde yazılı olarak bu Sözleşmenin değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini önerebilecektir. Bu durumda bildirim yapıldığı tarihten itibaren en geç 30 gün içinde görüşmelere başlanacaktır.

MADDE 26

Taraflardan biri, diğer Tarafın bu Sözleşmenin hükümlerine uymadığı veya uyamadığı sonucuna vardığı takdirde, yazılı olarak istişare önerisinde bulunabilecektir. Bu istişareler, yazılı bildirim yapıldığı tarihten itibaren en geç 30 gün içinde başlatılacaktır. Başlatılan görüşmelerde 60 gün içinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflardan herhangi biri, 30 gün önceden yazılı bir bildirim ile bu Sözleşmeyi sona erdirebilecektir.

MADDE 27

Taraflar bu Sözleşmenin yorum ve uygulanmasından dolayı ortaya çıkacak anlaşmazlıklarını görüşmeler suretiyle çözüme kavuşturacaklardır.

MADDE 28

Bu sözleşme her biri aynı derecede geçerli olmak üzere Türk ve Azeri dillerinde ikişer nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Bu Sözleşme Ankara'da 05 Mayıs 1997 tarihinde imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Prof. Dr. Tansu ÇİLLER

Türkiye Cumhuriyeti

Dışişleri Bakanı ve

Başbakan Yardımcısı

AZERBAJCAN CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Hasan HASANOV

Azerbaycan Cumhuriyeti

Dışişleri Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAJCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA SINIR OLAY VE UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNE
DAİR

SÖZLEŞMEYE AİT

EK

PROTOKOL NO : 1

İki Taraf Sınır Makamları ile onların yardımcılarının görev alanlarını ve buluşma noktalarını tayin etmek için işbu protokol Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Ait Sözleşmenin 3 üncü maddesi gereği düzenlenmiştir.

I. TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARAFINDAN :

İĞDIR BÖLGESİ

İğdir Bölgesi 2 nci derece sınır makamı olarak İğdir Valisi.

Daimi Makamı İğdir.

Yardımcısı :

ARALIK KAYMAKAMI : 1 inci derece sınır makamı.

II. AZERBAYCAN CUMHURİYETİ TARAFINDAN :

NAHCİVAN ÖZERK CUMHURİYETİ BÖLGESİ

Nahcivan Özerk Cumhuriyeti Bölgesi 2. derece sınır makamı

olarak Sınır Komiseri.

Daimi Makamı Nahcivan.

Yardımcısı :

Sınır Komiser Muavini : 1. derece sınır makamı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Prof. Dr. Tansu ÇİLLER

Türkiye Cumhuriyeti

Dışişleri Bakanı ve

Başbakan Yardımcısı

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Hasan HASANOV

Azerbaycan Cumhuriyeti

Dışişleri Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA SINIR OLAY VE UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNE
DAİR

SÖZLEŞMEYE AİT

EK

PROTOKOL NO : 2

Taraflar, sınır arazileri üzerinde uçuş yapan hava vasıtalarının sınırı kasıtsız da olsa geçmelerine mani olmak için gerekli tedbirleri alacaklardır.

Sınırın her iki tarafındaki 10'ar kilometrelik saha üzerindeki uçuşlar; Taraflar arasında 05 Mayıs 1997 tarihinde akdedilen, "Sınırın Her İki Tarafında 10'ar Kilometrelik Alanda Yapılacak Uçuşlarla İlgili Protokol" esaslarına göre düzenlenecektir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Prof. Dr. Tansu ÇİLLER
Türkiye Cumhuriyeti
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

AZERBAJYAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Hasan HASANOV
Azerbaycan Cumhuriyeti
Dışişleri Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAJYAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE-AZERBAJYAN SINIR HATTININ HER İKİ
TARAFINDA KALAN ONAR KİLOMETRELİK BÖLGENİN İÇİNDE
YAPILACAK SİVİL VE ASKERİ HAVA VASİTALARININ UÇUŞLARINI
DÜZENLEYEN
PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, 9 Şubat 1994 tarihinde Ankara'da imzalanan Dostluğun ve Çok Yönlü İşbirliğinin Geliştirilmesine İlişkin Anlaşma ile Sınır İlişkin Konuların Düzenlenmesi Hakkında Protokol ve 4 Ekim 1994 tarihinde Ankara'da imzalanan İşbirliği Anlaşması hükümlerini dikkate alarak, Türkiye-Azerbaycan sınır hattının her iki tarafında kalan onar kilometrelik bölgenin içinde yapılacak sivil ve askerî hava vasıtalarının, uluslararası hava koridorları dışında kalan uçuşlarını düzenlemek amacıyla,

aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır :

MADDE 1

Aşağıda 2. maddede belirtilen durum ve koşullar dışında, karşı tarafın haberi olmaksızın sınır hattına on km.'den yakın bulunan bölgelerde herhangi bir irtifada diğer tarafın sivil ve askerî uçakları uçuş yapamazlar.

Karşı tarafın haberi olmaksızın sivil ve askerî helikopterler sınır hattına iki km.'den daha yakın bulunan bölgelerde herhangi bir irtifada uçuş yapamazlar.

MADDE 2

Madde 1’de belirtilen mesafelerden sınır hattına daha yakın sivil ve askerî uçaklar ile helikopterlerin zorunlu uçuşlarında işbu Protokolün ekinde bulunan format çerçevesinde karşı tarafa bilgi verilmesi zorunludur. Bu arada :

a) Askerî uçak ve helikopterlerin planlı uçuşları için, uçuşların başlangıç tarihinden en az otuz gün önce diplomatik kanaldan,

Acilen yapılması gereken uçuşlarda uçuştan önce ivedi olarak, hava trafik kontrol makamları ile hudut makamları veya yardımcıları aracılığı ile,

b) Sivil uçakların planlı uçuşları için, uçuşların başlangıç tarihinden en az onbeş gün önce sivil havacılık makamları aracılığı ile,

Acilen yapılması gereken sivil uçuşlar (sivil helikopterler dahil), uçuştan önce ivedi olarak, hava trafik kontrol makamları ile hudut makamları veya yardımcıları aracılığı ile, bilgi vermek suretiyle yapılabilecektir.

c) Devlet sınırlarını korumak ile görevli helikopterlerin planlı uçuşları için, yıl boyunca düzenlenecek uçuşlarla ilgili bildirimler diplomatik kanaldan blok olarak yapılır. Bu bildirimlerde helikopterlerin tipi, sürati, rengi, bordo numarası, uçuş yüksekliği, muhtemel rotası, uçuş bölgesi ve iniş ve kalkış yeri yer alacaktır. Değişiklikler ile ilgili bildirimler uçuşların başlangıç tarihinden en az otuz gün önce hudut makamları veya yardımcıları aracılığı ile,

Acilen yapılması gereken uçuşlar ile ilgili bildirimler, uçuştan önce ivedi olarak, hava trafik kontrol makamları ile hudut makamları veya yardımcıları aracılığı ile, gerçekleştirilecektir.

MADDE 3

Sivil ve askerî hava vasıtalarının kara toprakları üzerinden devlet hududunu geçişleri, uluslararası kurallarla belirlenmiş koridorlardan ve konu ile ilgili bölgesel ve ikili anlaşmalarda belirli usullere göre yapılır.

Acil hasta veya yaralı nakli ve arama-kurtarma gibi ortaya çıkan olağanüstü durumlarda sivil ve askerî hava vasıtalarının koridorlar dışında devlet hududunu geçişleri mümkün olabilecektir. Bu uçuşlar, şartları üzerinde her iki tarafın hudut makamları veya yardımcıları ve hava trafik kontrol makamlarının karşılıklı mutabakata varmasından sonra yapılabilir.

MADDE 4

Sınır bölgesine bilinmeyen bir hava vasıtası girdiği zaman Taraflardan her biri bu hava vasıtasının kimliğinin belirlenmesi ve uçuşların emniyetinin sağlanması için hudut makamları veya yardımcıları ile hava trafik kontrol makamları vasıtasıyla işbirliğinde bulunacaklardır.

Taraflar, bu Protokolün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde, bu Protokolda öngörülen işbirliğinin ve eşgüdümün süratle gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla, ilgili makamlarınca uygun görülecek hava trafik kontrol birimleri ve hudut makamları arasında güvenilir ve devamlı muhabere sistemlerinin karşılıklı olarak tesisi için azami gayreti göstereceklerdir.

MADDE 5

İşbu Protokolün süresi, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıldır. Taraflardan biri, bu sürenin bitiminden en az altı ay önce feshi ihbarda bulunmadığı takdirde Protokol birer yıllık süreler için kendiliğinden yenilenmiş sayılacaktır.

MADDE 6

Taraflardan herbiri gerekli gördüğü takdirde, İşbu Protokolün değiştirilmesini veya gözden geçirilmesini yazılı olarak önerebilecektir. Bu durumda yazılı bildirim alındığı tarihten itibaren en geç altmış gün içinde gerekli görüşmelere başlanacaktır.

MADDE 7

Taraflardan herbiri istediği zaman yazılı bir bildirimle İşbu Protokolü sona erdirebilecektir. Yazılı bildirim alındığı tarihten sonra İşbu Protokol altmış gün daha yürürlükte kalacaktır.

MADDE 8

İşbu Protokol Tarafların kendi mevzuatlarına göre onaylanacak ve onay belgelerinin diplomatik yoldan teati edilmesini müteakip yürürlüğe girecektir.

İşbu Protokol herbiri aynı derecede geçerli olmak üzere Türk ve Azeri dillerinde ikişer nüsha olarak düzenlenmiştir.

Bu Protokol Ankara'da 05 Mayıs 1997 tarihinde imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
Prof. Dr. Tansu ÇİLLER
Türkiye Cumhuriyeti
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
Hasan HASANOV
Azerbaycan Cumhuriyeti
Dışişleri Bakanı

FK

BİLDİRİM FORMU

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE-AZERBAYCAN SINIR HATTININ HER İKİ
TARAFINDA KALAN ONAR KİLOMETRELİK BÖLGENİN İÇİNDE
YAPILACAK SİVİL VE ASKERİ HAVA VASİTALARININ UÇUŞLARINI
DÜZENLEYEN
PROTOKOLE EK

1. Hava Vasıtasının Cinsi (Askerî veya Sivil)
2. Uçuşun Yapılacağı Tarih ve Saat
3. On Km.'lik Saha İçindeki Uçuş Rotası ve Bölgesi
4. Uçak / Helikopterin Tipi ve Adedi
5. Uçuş Yüksekliği ve Sürati
6. Uçak / Helikopterin Rengi ve Numarası

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
2	17	27
6	34	332
30	75	34: 44, 75: 98

I- Gerekçeli 35 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin
75 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu
görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/314